



## PROTOKOLL

fra møte i **Fylkesstyret i Trøndelag**

<b>Møtedato</b>	12.04.2021	Vår dato: Vår Dato
<b>Møtetid</b>	kl. 10:00	Utvalgssekretær Anne Kindseth Føll
<b>Møtested</b>	Digitalt styremøte på Teams	Telefon

### **Sak 20/00926**

---

#### **Som medlemmer møtte:**

Kari Åker, Erlend Fiskum, Annette Brede, Petter Harald Kimo, Kari Toftaker, Tove Schult, Gunnar Alstad, Eivind Såstad Mjøen, Inger Oldervik (1. vara), Tilde Fagerstrand Heia (NTBK), forfall fra kl. 13.15.

**Forfall:** Nord-Trøndelag Bygdeungdomslag

Møtet ble avsluttet kl. 15.25

**Til behandling:**

## Faste saker 3/21      21/00027-3      Faste saker 12.04

Click here to enter text.

1/2021                      Godkjenning av innkalling og saksliste

- Vedtak: Godkjent

2/2021                      **Godkjenning av protokoller**

- Protokoll 12.02
- Protokoll 18.02
- Protokoll 24.02
- Protokoll 16.03

Disse protokollene godkjennes etter gjennomgang av SAK 29/21

**Vedtak: Godkjent**

3/2021                      **Referat fra faste utvalg og prosjekter**

- **Bjørnar orienterer om prosjektet PRESIS TRØNDER:**

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom fylkeskommunen, Bondelaget og Norsk Landbruksrådgiving Trøndelag med mål om å øke kunnskapen på presisjonslandbruk blant trønderske bønder. Trønderske bønder er allerede langt fram i skoa på dette temaet, men det er ennå masse å lære.

Dette er et 3 årig prosjekt(eller4) som nå er fullfinansiert hele perioden. NLR er sentral med oppbygging av kompetanse og opparbeide et marked for betaling for disse tjenestene.

Det er bl.a ansatt en ny rådgiver med spesialkompetanse på temaet nå. Dette er et spennende prosjekt som kan være med på å redusere klimaavtrykket betraktelig og øke lønnsomheten i trøndersk landbruk.

- **Bjørnar orienterer om forskningsprosjektet FLEXI WOOD FARM:**

Dette er et forskningsprosjekt på bruk av tre i bygninger i landbruket med mål om reduserte klimautslipp og økt bærekraft.

Det ble jobbet på nyåret med en søknad om forskningsmidler som er sendt, det ble ikke tildelt noe midler til prosjektet i fjor, men håpet er at søknaden nå er mere gjennomarbeidet på de punktene som falt litt igjennom sist.

Har bare deltatt på et møte, men det var sterkt ønskelig å ha med Bondelaget på dette.

- **Orientering om nytt prosjekt**

Søknad om tilskudd til viltformål for prosjektet

*Konfliktdepende tiltak – beiteskader fra hjort.*

Innvilget tilskudd på kr. 290.000,- til dette arbeidet.

Tilsagnsbrev fra Trøndelag Fylkeskommune med mer informasjon sendes ut fortløpende etter påske.

4/2021

### **Rapport fra fylkestyret og fadderlag**

- Orientering fra Representantskapsmøtet og jordbruksforhandlingene v/Kari Åker  
Innholdsrike dager og veldig samlende rep.skap. som deltok på Teams 24. og 25. mars.  
En resolusjon ble laget og et samlende rep.skap sto bak.

5/2021

### **Invitasjoner/møter/arrangement – Møteplan**

## Møteplan 2021 – Trøndelag Bondelag

- **Møteplanen** skal være et verktøy som viser hvilke aktiviteter av større karakter styret og de ansatte deltar på. Vi skal etterstrebe og holde denne så oppdatert som mulig og planen er et levende dokument som legges frem for styret ved hvert styremøte. I forkant av hvert styremøte vil styremedlemmene og de ansatte få tilsendt utkast av planen med anmodning om å melde tilbake aktiviteter som skal inn i møteplanen.
- **Terminplan** legges frem hvert halvår og inneholder oversikt over styremøter, repskap, ledersamling, ledermøter, lederkonferanse, årsmøter og konferanser av sentral karakter.
- **Arbeidsutvalget** setter opp ad hoc-møter, alt etter hvilke oppgaver som til enhver tid skal løses. Det er derfor ikke lagt inn faste møtedatoer for arbeidsutvalget.

Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
<b>Februar</b>				
Uke 5	Regionmøter, strekt over flere dager i disse koronatider	Digitalt	Styret (og evt ansatte backup)	
1.	AU-møte	Digitalt	AU	
2	Regjeringens Bærekraftskonferanse	Digitalt	Gunnar	Som representant fra MBU <b>AVLYST</b>
3.	Vannregionutvalgsmøte	Digitalt	Ailin	
4.	Årsmøte Tyr	Digitalt	Kari Å	
4.	Grøntutvalgsmøte	Digitalt	Leif, Inger	
5.	European Region of Gastronomy, møte med prosjektleder	Digitalt	KariÅ, Ailin og Berit	Avklaringer, hva vil BL bidra med inn mot 2022
5.	Strategimøte Jordvern Trøndelag	Digitalt	Per-Anders, Tove, Gunnar	
8	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
8.-9.	GF-BEGINN konferanse	Digitalt		
<b>Uke 8</b>	<b>Vinterferie</b>			
12	Styremøte TBL	Digitalt	Styre/ansatte	Innspill valgnevnd NBL
13.	Årsmøte i Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag	Digitalt	Tove	
15.	Landbruksspillet arbeidsmøte	Digitalt	Leif, Erica,	
15.	Møte med områdedirektør og baneleder i Bane NOR.	Digitalt	Kari Toftaker og Per Anders Robertsen	
16.	Inspirasjonswebinar rekruttering	Digitalt	Erica, Berit	
16	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
16	Møte Rovviltteam	Digitalt	Leif, Erlend, Eivind, Gunnar	
16	Møte AU jordvernalliansen	Digitalt	Per Anders, Gunnar	
17.	Styremøte Voll Gård		Berit	
<b>17.-</b>	<b>Innspillsmøte</b>	<b>Digitalt</b>	<b>Styret og ansatte</b>	
<b>18.</b>	<b>Styremøte</b>	<b>Digitalt</b>		<b>Kl 0900-1300</b>

18.	<b>Årsmøte i Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag</b>	<b>Zoom (digitalt)</b>	<b>Tove eller Gunnar</b>	
19.	Inspirasjonswebinar rekruttering	Digitalt	Erica, Berit	
23.	<b>Styringsgruppemøte rekrutteringsprosjektet</b>		<b>Erica og Berit</b>	
24.	<b>Styremøte</b>	<b>Digitalt</b>		<b>Klo900-1300</b>
<b>Mars</b>				
2.-3.	<b>Ansattesamling</b>	<b>Trondheim</b>	<b>Alle ansatte</b>	
4	Møte MBU	Digitalt	Gunnar	
11.	<b>Årsmøte i Trøndelag Bondelag</b>	<b>Digitalt</b>		
13.	Årsmøte i Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag	Digitalt	Tove	
15	Møte ny RMP	Digitalt	Brita, Tove, Gunnar	
16.	AU-møte		AU, Berit, Ailin	
16.	Landbruksforum	Digitalt	Kari og Ailin	
16.	Gjennomgang av NIBIO-rapporten	Digitalt	AU Trøndelag, AU NB, AU Innlandet, Næringspolitisk	
16.	Styremøte	Digitalt	Alle	Kveldsmøte
17.	Styringsgruppemøte «Velg melk»	Digitalt	Kari	
17.	Erstatningssak tap av sau 2018	Digitalt	Erlend, Leif	Lokallaga i Verdal
17.	Gåsemøte	Digitalt	Gårdbrukere fra kommuner berørt av kortnebbgås	Kveldsmøte
18.	Årsmøte NLR	Digitalt	Sjekk med andre i styret	Kl 10-13
18.	Valgmennd i NB	Digitalt	Kari	Hele dagen
17.-24.	Introduksjonsmøter klimakalkulator	Digitalt	Per-Anders, Petter H	
18.	Møte skoleutvalget Mære	Mære	Ailin	
18.	Landbruksplastkonferansen	Digitalt	Berit	Bondelaget og Naturvernforbundet
19.	Innspill til finansieringssøknader fra faglaga	Digitalt	Ailin	
22.	Nasjonal jordvernkonferanse	Digitalt	Gunnar og Tove	Kl 12-15
23.	Møte med rovdyrutsatte beitebrukere og Høylandet kommune	Digitalt	Leif og Erlend	Kl 19
23.	Fagråd jordbruk			
24.	Møte angående gjerding langs jernbanen	Digitalt	Per-Anders, Ailin, Kari og lokallagsledere	Kl 12
24.	Fagråd Voll gård	Digitalt	Berit	
24.	Styringsgruppemøte «Vekstskifte i Trøndelag»	Digitalt	Sjekk med Bjørnar?	Kl 9-11
24.-25.	Repskapsmøte	Digitalt	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	

April				
1.-2.	Skærtorsdag og langfredag			
5.	2.påskedag			
12.	Styremøte	Digitalt/Teams	Styret og ansatte	
13.-14.	Valgnemnda i NB	Digitalt	Kari	
15.	Arbeidsverksted Bynært landbruk	Digitalt	Berit	Skjetlein og lokallaga
15.	Verveutvalget	Digitalt	Brita, Annette og verveutvalget	
20.	Møte med Statsforvalter	Digitalt		Handlingsplan landbruk
21.	Generalforsamling Oi	Digitalt/Teams		Kl. 14. – 16.
23.	Møte om Kulturminneplan	Digitalt	Brita	
26.-27.	Strategi- og styreseminar	Bårdshaug Herregård	Styret og ansatte	
27.	Valgnemnda i NB	Digitalt	Kari	
27.	Landbruket overleverer kravet			
28.-29.	Fylkesting- vårkampanje	Steinkjer	Berit	
Mai				
4.	Staten kommer med tilbud			
4.-5.	Hold Norge Rent-konferansen	Digitalt		
4.-5.	Intervjuer på Steinkjer på stilling etter Leif	Innocamp		
16.	JBF avtale eller brudd			
Uke 18 el 19	Møte for lokallaga, presentasjon av statens tilbud og jordbrukets krav	Digitalt på Teams		
Uke 18 el 19	Styremøte etter behov, alt etter utviklingen av forhandlingene	Digitalt		
13.	Kristi himmelfartsdag			
17.	Grunnlovsdagen			
24.	2.pinsedag			
31.	Styremøte og utsendingsmøte	Uavklart	Styret og ansatte	
Juni				
1.	Møte BaneNor med lokallagsledere		Kari S., Kari T.	
8.	Repskapsmøte	Digitalt	Fylkesleder, nestleder og orgsjef	
9.-10.	Årsmøte i NB	Digitalt. Mulig fysisk møte fylkesvis	Fylkesleder, nestleder, årsmøteutsendinger og ansatte (jubileum!)	
24.	Styremøte	Uavklart		Se an behovet

Juli				
1.-30.	Sommerferie- se vaktlister			
August				
23 – 24	Styre- og ansatte samling	Bårdshaug Herregård	Fylkesstyret og ansatte	
September				
6.-8.	Nordisk konferanse landbrukshelse	Trondheim		

6/2021

### Fylkeskontoret informerer

- Orientering om ny ansatt og utlyst stilling – Ailin orienterte
- Orientering om vårkampanjen – Berit orienterte
- Orientering om aksjonsplaner – Berit orienterte
- Orientering om arbeidet med arbeidskraft til grøntsektoren v/Leif og Inger
- Orientering om praktisk samarbeid med Børstad Transport om bl.a farlig avfall – Berit orienterte
- Orientering om gjødselgassulykke i rettssystemet – Berit orienterte
- Orientering om strategi- og styreseminar 26.-27. april – Berit orienterte

#### - En kort orientering om mædi fra Brita.

Mattilsynet søkte om 4 mill. til ny kartleggingsrunde i 2021, men fikk 2 mill. Norges Bondelag har spilt inn behovet for midler til mædi-sanering, til statsbudsjettet både i 2021 og nå inn mot 2022. Det står igjen ca 50 utegangerbesetninger i Flatanger og Ytre Namdal som ikke ble med i første kartleggingsrunde, disse skal prøvetas i sommer. Regionalt har man gått i gang med en stor jobb for å avdekke framtidig livdyrsalg høsten 2021. Man planlegger for å prøveta alle besetninger som planlegger å selge livdyr, for å best utnytte de 2 mill. til kartlegging. NSG sine lokallag skal ringe rundt, samt raselagene og Nortura. Frist 1. mai. Inntil 100 sau prøvetas i hver selgerbesetning.

Status per nå: 70 av de båndlagte besetningene har fått opphevet sin båndlegging, kun 18 besetninger med båndlegging nå. Båndlagte besetninger følges opp med prøvetaking, samtidig ønsker man å legge inn de frigitte besetningene i den nye kartleggingsrunden til høsten.

Det foreligger forslag om å endre på to punkt i soneforskriften. 1. Varigheten på prøvesvar forlenges til 18 måneder (nå 15). 2. Man foreslår å prøveta inntil 100 sau i hver besetning, tidligere 40.

7/2021

## Rapport fra Bygdekvinnelag og Bygdeungdomsalg

- Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag har hatt 1 styremøte etter årsmøte.

Webinarer planlegges fremover med ulike tema



# Saker til behandling 27/21 21/00303-1 Opplæringsplan for tillitsvalgte 2021

## Vedtak

Fylkesstyret vedtar følgende opplæringsplan:

- Kurs i mediehåndtering i løpet av 2021.
- Kurs i mediakommunikasjon i løpet av 2021.
- Fylkesstyremedlemmene deltar på kurs innen sitt fagfelt. Skal avklares på forhånd.
- 2 deltar på Ta grep.
- Det skal tilbys organisasjonskurs til lokale tillitsvalgte i 2021.
- Når potensielle nye styremedlemmer til fylkesstyret er i kontakt med valgnevnda, må det ligge klart et opplegg for opplæring. Nye tillitsvalgte må føle seg trygge på at de får opplæring, når de takker ja til et verv.

## Saksutredning

Styret skal samlet sett ha kunnskap om sentrale områder av organisasjonen, landbruket, landbrukspolitikk og organisasjoner vi samarbeider med. Samfunnet er stadig i endring og det er nødvendig for alle tillitsvalgte å holde seg oppdatert for å gjøre en best mulig jobb på vegne av medlemmene. De tillitsvalgte vil som en del av sitt verv være talspersoner for bøndene i Trøndelag i møte med politikere, forvaltning, medlemmer og forbrukere. Det er selvsagt ingen som er utlært på noe felt slik at det alltid vil være behov for faglig oppdatering.

I denne saken skal styret gjøre en vurdering av hvordan opplæringsmidlene skal nyttes. Det er budsjettert med 125 000 kr til opplæring tillitsvalgt i 2021. I 2020 ble litt over 100 000 kr ført på posten opplæring. Styre- og strategisamling ble dekt av disse midlene, samt deltakelse på Ta grep for to styremedlemmer.

Hvordan skal disse midlene brukes? Kun til fylkesstyret eller kan de også nyttes av lokale tillitsvalgte?

Trøndelag Bondelag sitt regnskap 2020, viser et overskudd på 610 000kr, og i og med at vi fortsatt er i en unntakstilstand, så er det sannsynlig at vi er sparsommelige også i 2021. Det kan være lurt å prioritere opplæring/kompetansebygging som en motivasjonsfaktor. Dette er ekstra viktig i dagens situasjon.

Fylkesstyret har fordelt fagområder seg i mellom. Det å kunne utvikle seg innen sine fagområder, gir økt motivasjon i styrearbeidet, og man kan gjøre en enda bedre jobb. Er det webinarer/kurs/konferanser dere kunne tenkt dere å delta på? Det florere med digitale tilbud i dag. Hos Landbruk arena (Landbrukssamvirke) finner man ulike kurs <https://www.landbrukarena.no/kurstype-digitalekurs/> Det som henger høyest hos Landbruk arena er Ta grep, et mentorprogram for tillitsvalgte i landbrukets organisasjoner og faglag. Ta grep består av tre hovedelementer: Mentor-relasjon, samlinger og nettverk. Hvert program består av tre obligatoriske samlinger og to mellomperioder der deltakeren og mentoren treffes jevnlig til samtaler. Denne delen av programmet går over drøye 7 måneder. Landbruk arena tilbyr også styrekurs.

Det er viktig med ekstern kompetanseformidling, for å unngå å bli navlebeskuende. Det er ofte fristende å bruke intern kompetanse pga økonomiske forhold, men for å utvide horisonten må vi ta inn ekstern kompetanse. Når hverdagen blir mer normal igjen, så er det aktuelt å ut på besøk i bedrifter og besøke gamle og nye samarbeidspartnere.

Eksterne på besøk på styremøter, har vært praktisert i lang tid. Digital deltagelse er aktuelt per i dag. Dette kan være fagpersoner/tillitsvalgte i Norges Bondelag, samvirkeorganisasjonene,

Statsforvalteren, Fylkeskommunen eller andre aktuelle. Av og til kan man kanskje kjøpe ekstern kompetanse utenfor landbruksfamilien?

Et fagområde som stadig er under utvikling, er kommunikasjon. Nye fylkesstyremedlemmer og lokale tillitsvalgte etterspør kursing i mediehåndtering. På dette området mister vi ansatte kompetanse i 2021, og det er usikkert om vi får inn ny ansatte kompetanse på fagfeltet. Skal kompetanseheving prioriteres på dette fagfeltet?

Hvordan jobbes det for å rekrutteres nye tillitsvalgte? Tillitsvalgtkurset Bli med har blitt arrangert i Trøndelag, dette er et relativt kostbart kurs for lokale tillitsvalgte. Nye fylkesstyremedlemmer bør også delta på Bli med-kurs. I tillegg har vi et organisasjonskurs for lokale tillitsvalgte utarbeidet av Norges Bondelag. Organisasjonskurs ble gjennomført før sammenslåing av fylkene. Er det på tide å gjennomføre nye kurs?

Opplæring og kompetanseheving er viktig i seg selv, men i tillegg er det viktig at tillitsvalgte er med på det som skjer for å bygge nettverk. Et stort nettverk gir påvirkningsmuligheter og slagkraft i organisasjonen.

Dette kom fram i diskusjonen i styremøte:

- Vi trenger å bli bedre på mediehåndtering og kommunikasjon.
- Opplæring/kompetanse – hvilke behov har lokallagene?
- Ta grep er et bra kurs. Kan være en utfordring hvis man ikke har kjemi med mentor, men kan bytte.
- Det kommer til å bli kamp om de gode tillitsvalgte. Viktig å bruke midler på å skolere nye tillitsvalgte, både på lokalt og regionalt nivå.
- Rekruttering av nye tillitsvalgte, en utfordring. Vi må få folk til å forstå hvor viktig det er å stå samlet.
- Organisasjonskurs for lokallaga er nyttig.
- Viktig å bruke ekstern kompetanse. Nye refleksjoner inn.
- Vi må være på tilbydersiden på opplæring/kurs når vi begynner å åpne opp samfunnet igjen.

## 28/21 20/00032-3 Fordeling av fadderlag og oppfølging av lokallag 2021

### Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag gjennomfører en samtale med lokallagsleder eller nestleder for å kartlegge ståa i lokallagene våre til strategi- og styreseminaret i slutten av april hvor det skal være en større gjennomgang for å finne fram til gode tiltak for oppfølging av de ulike lokallagene våre. Fram til strategi- og styreseminaret 26. -27. april har styremedlemmene de samme fadderlag som arbeidsåret 2020.

Det gjøres en revisjon av instruksene for fadderlagsordninga i saken om styreinstruks til neste styremøte med tanke på deltagelse på styremøter i lokallaga.

Inndeling av fadderlag kan tilnærmes regionmøtenes sammensetning, men en tar hensyn til lokallagenes ønsker og behov rundt kontakt med fadder. Endelig justering foretas i neste styremøte når opplegget med oppfølging av lokallag gjennomgås.

### Saksutredning

#### Fordeling av fadderlag arbeidsåret 2020:

Petter Harald Kimo	Åfjord, Bjugna, Rissa, Ørland, Leksvik, Hitra-Frøya og Agdenes
Eivind Såstad Mjøen	Rørosbygdene, Ålen, Haltdalen, Singsås og Støren, Budal og Soknedal
Kari Toftaker	Orkdal, Nord, Heim, Rindal, Oppdal, Lønset, Meldal, Rennebu og Malvik
Tove Schult	Strinda, Byneset, Leinstrand og Tiller, Klæbu, Melhus, Hølonda og Skaun
Gunnar	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Selbu og Tydal
Erlend Fiskum	Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong og Indre Namdal
Bjørnar Schei	Høylandet, Øvre Høylandet, Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes og Osen
Inger Oldervik	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nettet, Frol, Ytterøy og Frosta
Annette Brede	Sparbu, Ognadal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Verran, Snåsa, Inderøy og Sandvollan

Som utgangspunkt for fadderlagsordninga ble det i 2020 vedtatt en instruks. Denne bruker vi som utgangspunkt for fadderlagsordning 2021 der ordet skype tolkes som egnet digital plattform (nå bruker vi Teams i stedet for Skype). Hvis fylkesstyret ønsker en revisjon av instruksene, så gis det signaler om det i styremøtet.

#### Instruks for fadderlagsordning vedtatt av fylkesstyret i Trøndelag Bondelag i starten av arbeidsåret 2020:

*Alle lokallag skal ha en fadder som er fast møtende styremedlem i fylkesstyret.*

*Lokallag som har et opprettet samarbeid eller geografisk samhörighet, er naturlig å samle på felles fadder.*

*Fadder skal ha jevnlig kontakt med sine fadderlag. Følge opp ved for eksempel lokale årsmøter, aksjonsplanlegging, jordbruksforhandlingene og andre aktiviteter i lokallaget.*

*Fadder skal være med på minst et styremøte i året, fortrinnsvis via skype.*

Der det er etablert samstyrer/annet samarbeid mellom lokallag, er det mest hensiktsmessig å møte lokallagene på den arenaen.

Fadder skal ha ei ekstra oppfølging av nyvalgte lokallagsledere.

Fadder skal rapportere inn til fylkesstyret og holde administrasjonen orientert.

### Fordeling av lokallagene på Trøndelag Bondelag sine regionmøter:

Fosen-regionen	Ørland, Rissa, Åfjord + Leksvik
Stjørdals-regionen	Meråker, Stjørdal og Skjelstadmark, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Selbu, Tydal
Fjellbygder (Røros – Gauldal)	Rørosbygdene, Ålen, Haltdalen, Singsås og Støren, Budal, Soknedal
Namdalsregionen	Namsos, Namdalseid, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Nærøysund, Leka, Grong, Høylandet, Øvre Høylandet, Indre Namdal, Osen
Orkland – Oppdal	Agdenes, Orkdal, Nord, Hemne, Rindal, Hitra-Frøya, Oppdal, Lønset, Rennebu, Meldal
Verdal – Levanger	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nesset, Frol, Ytterøy
Trondheims-regionen	Strinda, Byneset, Tiller og Leinstrand, Klæbu, Melhus, Hølonda, Skaun, Malvik
Inderøy – Steinkjer – Snåsa – Verran	Sparbu, Ongdal, Egge/Kvam, Beistad, Stod, Verran, Snåsa, Inderøy, Sandvollan

### Spørsmål til diskusjon i fylkesstyret:

Skal vi etter hvert organisere faddere/fadderlag slik at de utgjør den regionen som møtes i Trøndelag Bondelag sine regionmøter?

Det er hensiktsmessig at fylkesstyret har de samme fadderlag som foregående arbeidsår til kartleggingssamtalen er gjennomført og gjennomgått på strategi- og styreseminaret som har fått ny dato 26.-27. april.

### Regiondannelser i Trøndelag politisk og administrativt:

Kan si det sann, dette er sannelig ikke enkelt å finne ut av. Ser ut som det er noe som kanskje ikke er oppe og går helt enda i Midt-Trøndelag/Værnesregionen? Uansett er dette regioner som vi må følge med på utviklingen av og hva som foregår i disse. Om Trøndelag Bondelag skal innrette sine regioner for regionmøter og samarbeid må vi følge med på hva som foregår og ta opp underveis hvis det oppstår behov. I tillegg opererer også Statsforvalteren med en regioninndeling av kommunene

Region/regionråd	Kommuner
Region Trøndelag Sør	Røros, Holtålen, Midtre-Gauldal, Melhus, Rennebu og Oppdal <a href="https://www.regiontrondelagsor.com/">https://www.regiontrondelagsor.com/</a>
Værnesregionen	Tydal, Meråker, Selbu (reiselivs-samarbeid?) <a href="https://www.trondelag.com/vaernesregionen/">https://www.trondelag.com/vaernesregionen/</a>
Værnesregionen interkommunalt samarbeid (avvikla?)	Malvik, Selbu, Tydal, Meråker, Stjørdal og Frosta
Midt-Trøndelag regionråd (skulle erstatte Værnesregionen og Innherred regionråd?)	Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa (Dette ble avvikla to år etter at det ble oppretta? 2018 – 2020)
Namdal regionråd	Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla og Røyrvik <a href="https://namdalregionrad.no/om-oss/regionradet/">https://namdalregionrad.no/om-oss/regionradet/</a>
Trondheimsregionen	Stjørdal, Malvik, Trondheim, Melhus, Skaun, Orkland, Midtre-Gauldal og Indre Fosen <a href="https://trondheimsregionen.no/">https://trondheimsregionen.no/</a>

Orkdalsregionen	Heim, Frøya, Hitra, Orkland, Rindal og Skaun <a href="https://orkdalsregionen.no/">https://orkdalsregionen.no/</a>
Fosenregionen (Fosen regionråd avviklet i 2019)	Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen <a href="https://fosenregionen.no/">https://fosenregionen.no/</a>

### Kartlegging av «ståa» i lokallagene og tilpasning av oppfølging:

Det er foreslått at vi skal gjennomføre en kartlegging av lokallagene gjennom en mer omfattende fadderlagsrunde og ha en større gjennomgang i et styremøte for å få en oversikt over ståa i lokallagene og hvordan vi skal følge opp de ulike lokallagene. Dette er helt i tråd med prosjektet som går i Norges Bondelag – «Vi bygger BondeLaget!»

Vi foreslår at det til strategi- og styreseminaret 26.-27. april gjennomføres en samtale med lokallagsleder, eller nestleder der en ikke får tak i lokallagsleder innen rimelig tid, der følgende forslag punkter besvares:

- Hva regner du som normal aktivitet i laget?
- Hvordan har aktiviteten i lokallaget vært i koronatida/hva har aktiviteten vært i koronatida?
- Hva tenker du om det å være lokallagsleder?
- Hvilken oppfølging og opplæring ønsker du som lokallagsleder?
- Har fylkeslaget gode nok møtearenaer for lokallagsleder og lokalt tillitsvalgte? Hva kan gjøres bedre/annerledes?
- Styre og styrearbeidet i lokallaget – hvordan fungerer det? Hva går bra – hva er en utfordring?
- Hvordan bruker dere digitale kommunikasjonsplattformer?
- Hva tenker du om politisk arbeid i lokallaget? Hva syns dere er ok å gjøre og hva er en utfordring å få gjort?
- Hvordan jobber dere for å gjøre bondelaget og landbruket i kommunen synlig? Hva syns dere er ok å gjøre og hva er en utfordring å få gjort?
- Hvordan jobber dere for å gi barn og unge kunnskap om hvor maten kommer fra? Hva syns dere er ok å gjøre og hva er en utfordring å få gjort?
- .

Viktig at alle lokallagslederne får de samme spørsmålene og at svarene noteres; dere vil få et dokument som dere kan skrive i. Svarene gir en pekepinn på hva som er ståa i lokallagene og hvordan lokallagene fungerer. Dette skal brukes når vi tar en gjennomgang av ståa for alle lokallagene på strategi- og styreseminaret 26.-27. april og foreslå hvordan lokallaget skal følges opp.

Og administrasjonen har som mål å få på plass et kart over fylket som viser hvor lokallagene våre har tilhold til strategi- og styreseminaret 😊

Fra styremøtet 12. april 2021:

Ta inn spørsmålet: Hvor ofte og i hvilke sammenhenger ønsker du å ha besøk av din fadder?

Ikke legge mye tid og ressurser i å følge med i regionråd og sammensetning av disse.

Agdenes, Malvik, Osen, Hitra-Frøya og Leksvik er lokallag som har havnet utenfor når det gjelder fadder i forhold til inndeling av regionmøter.

Diskusjon rundt instruksjonen hvor det står at fadder skal møte på et styremøte i lokallaget i året og hvor hensiktsmessig/konstruktivt det er. Tilbyr deltagelse på lokale årsmøter. Treffer stort sett fadderlagene på regionmøtene, men har kan vi tilpasse bedre men i tillegg sørge for jevn fordeling av antall lokallag pr fadder.

## 29/21 20/00603-7 Gjennomgang av styrets vedtak etter styremøtene i februar og mars 2021

### Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar styrets vedtak etter styremøtene 12. februar 2021, 18. februar 2021, 24. februar 2021 og 16. mars 2021 og oppfølging av vedtakene til orientering.

### Saksutredning

Dette er en sak vi har hatt på hvert styremøte etter at styret gjorde et vedtak på styremøtet i august 2020. Siste oppfølging av vedtak ble gjort etter protokoll for styremøtet 18.01.2021. Etter styremøtet 18.01.2021 har det på ulike vis vært gjennomført fire styremøter hvor det foreligger protokoller: 12.02.2021, 18.02.2021 og 24.02.2021 som hører til forrige arbeidsår for styret og 16.03.2021 som hører til arbeidsåret vi når er inne i. Det er vedtak fra disse fire møtene vi når går igjennom oppfølging av, samt evt gjenstående fra tidligere møter.

Det ble i styremøtet 24. – 25. august 2020 fattet følgende vedtak:

*Styret i Trøndelag Bondelag tar gjennomgang av styrets saker i 2020 til etterretning.*

*Etter diskusjonen kommer styret i Trøndelag Bondelag fram til følgende forslag til forbedringer:*

- Denne saken skal opp ved hvert styremøte
- Fram til nytt system for styrepapirer er på plass, kopieres alt av styrepapirer opp til hvert styremøte
- Under styremøtet må vi ta oss tid til å få på plass gode vedtak

*Administrasjonen må stå friere til å foreslå vedtak.*

I tabellen under vises saker som er protokollført, vedtak som er gjort i sakene og om vedtaket er fulgt opp/hva som gjenstår. Saker som fortsatt er i prosess fra tidligere styremøter er med i tabellen til de er helt utsjekka/gjennomført. Det gjelder først og fremst arrangement. Rapportering under faste saker hvor det ble protokollført at det skal gjøres noe listes også opp i tabellen.

Dato	Saknr	Navn på sak	Vedtak	Fulgt opp?
10. des	86/20	Mulig prosjekt Trygg ungdom i traktor – på vei og jorde	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag sender henvendelse til Norges Bondelag og Norges Bygdeungdomslag med tanke på videre arbeid med prosjektbeskrivelse, finansiering og eventuell ansettelse av prosjektledelse. Fylkesstyret støtter idéen men ser at det ikke er kapasitet i administrasjonen til fylkeslaget til å stå som søker av prosjektet.	Ikke sendt NB, må formuleres/ blitt skjøvet på av saksbehandler pga andre oppgaver.
18. jan	9/21	Søknad om kapital til emisjon i Trøndersk Landbruk AS	Trøndelag Bondelag vedtar å stille med 50.000 kroner i økonomisk støtte til aksjeutvidelsen i forbindelse med emisjon i Trøndersk Landbruks AS.	Utbetalt til TL AS, bokført som investering i vårt regnskap.
12.feb	19/21	Digitalt årsmøteprogram	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar det digitale programmet til orientering.  Fylkesstyret legger fram følgende forslag:	OK

12.feb	20/21	Innspill fra Trøndelag Bondelag til valgnemnd i Norges Bondelag 2021 – endelig vedtak	<p>- Styremedlem Gunnar Alstad utfordrer Leif Forsell i innlegg</p> <p>Tittel til Leif Forsell utformes av AU og Gunnar</p> <p>Fylkesstyret i Trøndelag velger å spille inn følgende kandidater til valgnemnda i Norges Bondelag:</p> <p>To personer fra egen region (en kvinne og en mann):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Gunnar Alstad, Skatval Bondelag og Trøndelag Bondelag.</b> Er forespurt.</li> <li>- <b>Ragnhild Viken, Frosta Bondelag</b> Er forespurt</li> </ul> <p>To personer fra andre landsdeler (en kvinne og en mann):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Kristina Hegge, Innlandet</b> Er ikke forespurt.</li> <li>- <b>Peder Nernæs, Vestlandet</b> Er ikke forespurt.</li> </ul>	OK, er vedtaket offentlig eller skal det tas ut av protokollen som legges på hjemmesiden? Vedtaket skal ikke legges ut offentlig.
12. feb	21/21	Innhold årsmelding 2020	<p>Innspill er sendt i eget brev til valgnemnd</p> <p>Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag har tatt <i>forslag til innhold for årsmelding 2020</i>, til etterretning, og har følgende tilføyelser å komme med:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Årsmeldinga skal være kort, konsis og lettlest, jfr. vedtak fra 21.01.20 på dette.</li> <li>- Sørg for å få fram aktiviteten i lokallagene</li> <li>- Bruk bilder</li> <li>- Fortell hvem som har vært med i AU, og funksjonen til AU</li> <li>- Tydeliggjøre at digitale verktøy og samhandlingsmetoder ikke kan erstatte fysisk møter.</li> </ul>	OK
18.feb	10/21	Evaluering regionmøtene 2021	<p>Fylkesstyret i Trøndelag evaluerte regionmøtene for 2021 og tar med seg følgende til neste runde:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Leksvik Bondelag flyttes over til Fosenregionen</li> <li>• Etter regionmøtene sendes det ut epost til lokallaga der man ber om evaluering av regionmøtene</li> <li>• Bra å utfordre lokallaga til å ha med hver sin sak til regionmøtene, dette skal vi fortsette med.</li> <li>• På et digitalt møte må lengden ned, 3 timer er for langt.</li> </ul>	OK Til oppfølging regionmøter.

			<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fysisk møte må vare 4 timer, det sosiale rundt måltid er viktig.</li> <li>• Det legges opp til to runder med regionmøter, et på nyåret som vanlig og et til høsten. Høstmøte gjennomføres digitalt og møtet på nyåret gjennomføres fysisk. Det fremmes styresak før sommeren med forslag til gjennomføring av høstmøte, her må det vurderes om man involvere Statsforvalter på høstmøtene.</li> <li>• Bra med få plansjer, men veldig konkrete plansjer.</li> <li>• Møtereferat: det skrives for mye. Ber om at administrasjonen er mer konkret og har fokus på hva som må følges opp og gjerne peke på hvem som har det faglige ansvaret for oppfølging.</li> </ul>	
18. feb	11/21	Årets lokallag 2020	Saken utsettes til neste styremøte 24.02	OK – tatt inn 24.02
18. feb	12/21	Avklaring rundt godtgjørelse når lokallaga stiller på vegne av fylkesstyret	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar saksutredning til orientering og støtter administrasjonens forslag til løsning:  <i>Lokallaga omsøker «deltakelse på vegne av fylkesstyret» som en aktivitet som gir grunnlag for tildeling av aktive lokallagsmidler. Deltakelse på vegne av fylkesstyret og tidsbruk skal avklares på forhånd av AU og fylkesstyret dersom AU ser det som nødvendig. AU involverer styrerepresentant med fagansvar i avklaring rundt lokal representasjon. Deltaker skal være bondelagsmedlem. Det etableres et system der lokallagsrepresentanter som representerer på vegne av fylkesstyret melder tilbake til fylkesstyret som orienteringssak til styremøter. Satser i henhold til Norges Bondelags satser.</i>	OK Oppfølging når sak aktive lokallagsmidler skal opp.
18. feb	13/21	E6 utbygging i Trøndelag – Erfaringsutveksling med lokallagene	Trøndelag Bondelag tar initiativ til og tilrettelegger for gjennomføring av møter for erfaringsutveksling med lokallagene med hensikt å styrke lokallagenes forutsetninger for gjennomslag av jordvern i utbyggingssaker.  Styret i Trøndelag Bondelag gir administrasjonen mandat for å planlegge og gjennomføre en	OK Til oppfølging



18. feb	14/21	Forslag kandidat til Sør-Trøndelag Landbruksselskap Bondeprisen 2021 (2022)	koordinert aksjon for jordvernet langs E6 i Trøndelag fylke. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag fremmer Ola Bjørkøy, Meldal, som kandidat til Sør-Trøndelag Landbruksselskap sin Bondepris 2021 (2022).	Må sendes
18. feb	15/21	Oppfølging av lokallagenes gjennomføring av årsmøter	Saken følges opp videre med følgende forslag som kom frem i styremøte - Følge opp lokale valgnemnder med kursing - Ved behov inviterer faddere seg inn i styremøte i et lokallag. Tilbyr hjelp for organisering av møte ved behov. - Bruk av Questback for å hente inn informasjon om gjennomført årsmøte - Ny sak i styremøte i juni om kartlegging av lokallagene i Trøndelag. Administrasjonen legger frem et forslag for veien videre.	OK Til oppfølging
18. feb	16/21	Aksjonsplan Trøndelag Bondelag 2021	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller seg bak aksjonsformer fra aksjonsutvalget i Norges Bondelag. Umiddelbart ved brudd skal vi aksjonere raskt i Trondheim, Steinkjer og Namsos.  Gjennom felles og koordinert innsats mellom fylkeslaget og lokallagene gjennomføres de sju forslagene, hvis det er praktisk gjennomførbart mtp covid19-situasjonen, til aksjoner på utvalgte steder i fylket. Lokallagene oppfordres til å ha utvalgte folk til å ta bilder, filme og legge ut på sosiale medier. Trøndelag Bondelag koordinerer felles traktortog/traktorparkering langs viktige ferdselsårer i fylket.  Til aksjonsplanen skal det lages en tilhørende medieplan hvor det også ses på om TikTok er et sosialt medium som er formålstjenlig. Aksjonsplan og medieplan gjennomgås og eventuelt justeres på fylkesstyremøtet i april.	I prosess FORTROLIG
18. feb	17/21	Norges Bondelags vårkampanje 2021 i Trøndelag Bondelag	Det bør orienteres om innholdet i aksjonsplanen på fylkesårsmøtet 11. mars. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag ser det som viktig og hensiktsmessig at det gjennomføres en positiv vårkampanje hvor dyrkingsinitiativ og politikermåltid inngår. Trøndelag Bondelag skal mobilisere og motivere lokallagene til innsats ut fra det	I prosess

18. feb	18/21	Trøndelag Bondelags innspill til Norges Bondelags bærekraftstrategi	innholdet i kampanjen som kommer fra Norges Bondelag. Lunsj til Fylkestinget tilpasses den situasjonen samfunnet er i når det gjelder covid19. Det utarbeides en dyrkingskonkurranse for fylkestingspolitikere som det jobbes for å få medieoppslag på. Trøndelag Bondelag er tilfreds med Bondelagets bærekraftstrategi. Dokumentet samhandler godt med andre strategiske dokumenter med overlappende temaer og viser at Bondelaget er offensiv og ambisiøs på bærekraft og klima.	OK
24. feb	22/21	Årsmelding 2020	Trøndelag Bondelag oppfordrer til at bærekraftstrategien følges opp med en egen kommunikasjonsstrategi som synliggjør vår bærekraftstrategi på en god måte som vil bidra til å bygge opp omdømmet til landbruksnæringen. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtok årsmeldinga for 2020. Årsmeldingen legges fram på Trøndelag Bondelag sitt årsmøte 2021.	OK
24. feb	23/21	Gjennomgang av styrets vedtak etter styremøtet 18. januar 2021	Styret i Trøndelag Bondelag tar styrets vedtak etter styremøtet 18. januar 2021 og oppfølging av vedtakene til orientering.	OK
24. feb	24/21	Foran jordbruksforhandlingene – saksdokument	Styret vedtar å sende ut til årsmøtet i Trøndelag Bondelag vedlagte forslag til uttalelse før Jordbruksforhandlingene 2021. Styret innstiller overfor årsmøtet at uttalelsen blir oversendt Norges Bondelag.	OK
24. feb	25/21	Årets lokallag 2020	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag valgte Snåsa Bondelag som årets lokallag for 2020. Saken legges frem for årsmøtet i Trøndelag Bondelag 11.03.2021.	Obs! Saken er utsatt fra tidligere møte, hadde da nr 11/21 Oppfølging utbetaling og sende inn til NB.
16. mars	26/21	Høring Ny fordelingsnøkkel RMP	Styret vedtok framlagt høringsinnspill, og høringsinnspillet sendes Norges Bondelag.	OK?

Opplysninger i gitt i styremøtet som vi må ta med i videre arbeid:  
Emisjonssaken Trøndersk Landbruk: Lokallagene i Stjørdal har samlet inn 10.000,-, slik at Trøndelag Bondelag sin andel blir 40.000,- kr.  
Det er en ideprosess på gang når det gjelder innhold til jordvernaksjon.  
Skriftlige orienteringer sendes administrasjonen innen skrivefrist til styremøtene.

## **30/21 20/00534-32 Videre fremdrift i saken om soner, kartlegging av arealer etter tilbakemelding fra Norges Bondelag**

### **Vedtak**

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag nedsetter en arbeidsgruppe bestående av operativ arbeidsgruppe fra administrasjonene i begge fylkeslag, AU i Innlandet Bondelag og AU i Trøndelag Bondelag.

Arbeidsgruppa skal jobbe med:

- Budskap og opplegg rundt publisering av NIBIO-rapporten «Geografisk fordeling av egnethet for korn og gras i Innlandet og Trøndelag»
- Innpass og opplegg til ledersamlinga i Norges Bondelag
- Forberede innhold om prosjektet/rapporten til ledermøtene i Innlandet Bondelag og Trøndelag Bondelag
- Oppsummere til felles styremøte i Trøndelag Bondelag og Innlandet Bondelag
- Utrede hva det trengs mer kunnskap om.

Tidsløype/milepæler videre for prosjektet

- Fra nå og til publisering av rapporten: møter i arbeidsgruppa
- Orientering om innhold i rapporten på lederkonferansen i Norges Bondelag 29.-30. sept 2021
- Orientering om innhold i rapporten og diskusjon på ledermøtene til Trøndelag Bondelag og Innlandet Bondelag i november 2021

Felles styremøte Innlandet Bondelag og Trøndelag Bondelag desember 21 for å diskutere veien videre.

### **Saksutredning**

NIBIO er nå snart klar med sin rapport om kartlegging av arealer til tidlig bygg, sen hvete og grasarealer i Innlandet og Trøndelag.

Rapporten, «Geografisk fordeling av egnethet for korn og gras i Innlandet og Trøndelag», er presentert i begge fylkesstyrene og for Norges Bondelags forhandlingsutvalg.

Tilbakemelding fra Norges Bondelag er vedlagt.

De konkluderer med at de vil primært vil fortsette å jobbe med strukturbasert fordeling framfor å fordele en stadig større del på areal. I tillegg må de også vurdere gode innspill om både teigbaserte løsninger og andre ordninger som kan sikre en mest mulig rettferdig fordeling av midlene. Målet skal være å produsere så mye mat som mulig på de arealene vi har. NB mener det er positivt og nødvendig å vurdere endringer i tilskuddssystemene etter hvert som den teknologiske utviklingen gir oss nye og mer presise verktøy til å treffe de landbrukspolitiske målsettingene.

Vi vil likevel understreke at de landbrukspolitiske virkemidlene i sin natur er utviklet for å kompensere ulike driftsforhold og stordriftsfordeler, og vil aldri kunne bli helt objektive og/eller rettferdige mellom to tilsvarende bruk.

Relevant for videre diskusjon er vedtak i Innlandet og Trøndelag:

1. Årsmøtevedtak i Hedmark Bondelag
2. Årsmøtevedtak i Sør-Trøndelag Bondelag
3. Næringspolitisk program fra 2020-2024

4. Innspill til jordbruksforhandlingene fra Trøndelag
5. Innspill til jordbruksforhandlingene fra Innlandet

Utdrag følger her:

### **1. Ringsaker Bondelag fremmet følgende sak i Hedmark Bondelags årsmøte 2020:**

Det nye Innlandet Bondelag bør ta initiativet til at tilskuddsordningene revideres opp på nytt. Arealtilskudd for grovfôr bør gjeninnføres for de sonene dette er fjernet for.

Saken er behandlet i styremøte 03.03.20, og deretter 11.11.20 og styret fremmet følgende årsmøtevedtak som ble enstemmig vedtatt:

«Hedmark Bondelag er bekymret for virkningene av at arealtilskuddet til grovfôr er fjernet fra sone 1 og 3. Det er også uheldige utslag av inndelingen i sone 5a og b. Dette har vi påpekt i vårt høringsinnspill og behandling av næringspolitisk program for Norges Bondelag, og bedt om at endringer i sonesystemet vurderes. Hedmark Bondelag, Oppland Bondelag og Trøndelag Bondelag har satt i gang et prosjekt i samarbeid med NIBIO for å kartlegge arealer som er egnet for sein hvete, tidlig bygg og gras i Innlandet og Trøndelag. Det vil gi oss muligheter for å utnytte moderne hjelpemidler til å analysere hvor det er mest gunstig å dyrke de ulike vekstene. Vi har invitert styret i Norges Bondelag til Ringsaker for å se på hvordan tilskudd innenfor areal- og kulturlandskaps sonene påvirker denne kommunen, og med det illustrere at sonesystemet er for grovmaska og derfor lite egnet for gjennomføring av kanaliseringspolitikken.»

### **2. Årsmøtevedtak i Sør-Trøndelag Bondelag**

På årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag i mars 2019 var det en innkommet sak fra Rissa Bondelag som gikk på soneinndeling i den nye kommunen, Indre Fosen, som består av gamle Rissa og Leksvik kommuner. Rissa kommune var i arealsone 4 og Leksvik kommune var i som 5A. Det kom da fram at de klimatiske produksjonsforholdene og Rissa Bondelag ønsket en gjennomgang på hva som er kornområde og hva som er grasområde slik at rett produksjon blir på de rette arealene.

Vedtaket i årsmøtet ble enstemmig slik:

1. Saken tas med i vårt innspill i årets jordbruksforhandlinger.
2. Styret oppnevner en arbeidsgruppe for å se på utfordringer på soner og muligheter for eventuelle endringer

Arbeidsgruppa ble satt ned av fylkestyret etter årsmøtet, det ble innhentet relevant informasjon fra kommunene og fylkesmann. Kort arbeidsgruppas konklusjon: *Arbeidsgruppa foreslår at det initieres et forskningsprosjekt med piloter i tre kommuner hvor det utvikles og tas i bruk digitalt verktøy med kart på gårdsnivå/landbrukseiendom og det på gårdsnivå/skifter legges inn hvilken AK-sone skiftene hører til. Tilskudd til de ulike sonene legges inn, det samme med distriktstilskudd melk og kjøtt. Forskningsprosjektet skal gi svar på hvordan gårdene kommer ut av det med tilskudd og om det kan anbefales å gjøre dette nasjonalt. Forskningsprosjektet må være et samarbeid mellom fagfolk i landbruket og fagfolk innen IT og dataflyt. Det må også avklares hvordan dette kan finansieres.*

Konklusjonen ble tatt opp med fylkesmannens landbruksavdeling hvor vi fikk beskjed om å forankre hos den andre avtaleparten og organisasjonen sentralt. Næringspolitisk

avdeling hos Norges Bondelag ble involvert, og vi endte opp med prosjektet sammen med Innlandet Bondelag som den beste veien å gå videre med arbeidet i Trøndelag.

### 3. Næringspolitisk program for perioden 2020-2024:

<https://www.bondelaget.no/getfile.php/13974292-1602489730/MMA/Bilder%20NB/Om%20Norges%20Bondelag/Lover%20og%20N%C3%A6ringspolitisk%20program/NPP-%20Innstilling%20vedtatt%20i%20%C3%A5rsm%C3%B8te.pdf>

Under kapittel 2 - Areal – landbruket skal bruke hele landet står det bla følgende:

Norges Bondelag vil ha en bærekraftig bruk av landets jordbruksressurser, og vil derfor arbeide for å styrke arbeidsdelinga i norsk jordbruk og legge til rette for optimal utnyttelse av de enkelte arealene. Kanaliseringspolitikken for landbruket innebærer målretta bruk av de økonomiske virkemidlene og tiltak som gir levende produksjonsmiljø i alle deler av landet. En forutsetning er at landbruket har et godt og likeverdig tilbud over hele landet innen service, infrastruktur og tilgang til investeringskapital. Det må være lønnsomt å bruke arealer med potensiale for å produsere matvekster til dette formålet, framfor til dyrking av fôr. Samtidig må disse arealene gis det sterkeste vern mot nedbygging.

Mål i programperioden er:

Forhindre nedgang av jordbruksareal, og på den måten sikre landbruk over hele landet. Stoppe utviklinga der dyrka mark og innmarksbeite går ut av drift. Øke kornarealet der det er mulig, og stoppe utviklinga der dyrka mark og innmarksbeite går ut av drift. Dette er en særlig utfordring i arealsone 5-7.

Planteproduksjonen økes, og mer av arealene brukes til den mest høgverdige veksten. Dyrking av mat prioriteres framfor fôr, gitt at det kan omsettes i markedet.

Proteinproduksjonen økes gjennom dyrking av proteinvekster, høyere proteininnhold i gras, korn og andre fôrvekster. Utvikling av nye proteinkilder og bedre utnyttelse av eksisterende proteinkilder vil kunne bidra til dette.

Bondelaget vil:

*Opprettholde arbeidsdelinga i norsk jordbruk*

- Opprettholde eksisterende ammekuproduksjon i beite- og grasarealer i hele landet, men videre vekst bør skje i sone 5-7.
- Finne virkemidler som stimulerer til høyere kornavlinger, og stimulere til kornråvarer av kvaliteter og sorter som markedet etterspør.

*Øke planteproduksjonen*

- Styrke kvaliteten på grasarealene gjennom virkemidler som gjør at en større del av grasarealene kan grøftes oftere.
- Utvikle en helhetlig korn- og proteinstrategi innen våren 2022, som sikrer lønnsomhet i kornproduksjonen og øker norsk fôr- og matkornandel.
- Framskynde jordsmonnskartlegging på dyrka mark i hele landet, og gjøre dette tilgjengelig for bonden.
- Bidra til FoU-arbeid som finner tiltak for bedre jordhelse og dens betydning for matjorda.
- Styrke utviklingsarbeidet for forbedret sortsmateriale og sortblandinger tilpasset lokale forhold og klima.

- Redusere beiteskader på dyrka mark og skog gjennom å arbeide for tiltak som fører til redusert bestand av hjortevilt. Jobbe for å dempe konfliktnivået mellom beitebruker og grunneier ved beiteskader forårsaket av rein på innmark.

#### *Øke produksjon av proteiner*

- Stimulere til mer og bedre grovfôr.
- Dyrke mer proteinvekster.
- Øke proteininnholdet i gras og fôrkorn.

## **4. Innspill til jordbruksforhandlingene fra Trøndelag**

### Innledning og sammendrag

Innrette virkemiddelbruken slik at vi opprettholder et spredt landbruk over hele landet.

- Videreføre og styrke kanaliseringspolitikken
- Det gjeninnføres tak på husdyrtilskudd og arealtilskudd i alle produksjoner med.
- Fraktordninger som dekker den reelle kostnadsforskjellen mellom distrikta
- Styrking av kornøkonomien gjennom økt kornpris, og satsning på små og mellomstore bruk gjennom differensiert arealtilskudd.
- Tydelig distrikts- og strukturprofil på arealtilskudd med mål om å sikre drift over hele landet
- Styrke økonomien i grovfôrproduksjonene gjennom økt beitetilskudd og sterkere differensiering av arealtilskudd

### Kanaliseringspolitikken

Kanaliseringspolitikken har vært, og er fortsatt, en av de viktigste prinsippene i den norske landbruksmodellen. En samordnet, og noen lunde omforent holdning til prinsippene, er en forutsetning for å optimalisere den norske landbruksproduksjonen. Trøndelag Bondelag har ikke forslag til tiltak som endre balansen i gjeldende kanaliseringspolitik (ut fra at vi ikke enda har det nødvendige kunnskapsgrunnlaget på plass)

### Sonegrenser

Flere lokallag melder bekymring over at dagens sonegrenser oppfattes som uriktig i forhold til geografisk beliggenhet og sammenlignbare områder. Et faglig bedre, og tydelig formidlet kunnskapsgrunnlaget for fastsetting av sonegrenser er en forutsetning for å ta opp dette i en bred gjennomgang. Når dette er på plass imøteser Trøndelag Bondelag et initiativ til revidering av sonegrenser.

## **5. Innspill til jordbruksforhandlingene fra Innlandet**

### Kanaliseringspolitik

Kanaliseringspolitikken har vært, og er fortsatt, en av de viktigste prinsippene i den norske landbruksmodellen. En samordnet og noenlunde omforent holdning til prinsippene er en forutsetning for å optimalisere den norske landbruksproduksjonen. Kanaliseringspolitikken må videreføres og styrkes ved å øke kunnskapen om arealenes egnethet og potensiale for produksjon av i første omgang matkorn, fôrkorn og gras. En må sammen med den kunnskapen se på hvordan virkemidler kan innrettes for å gi en samfunnsøkonomisk god og økt matproduksjon på arealene. Vi ser at slik virkemidlene er innrettet i dag, er AK-sonene for grovmaska, og det rammer produsenter økonomisk i våre områder.

Arealtilskudd til gras i sone 3 ble redusert og i sone 1 helt fjernet i 2017. Flere områder i Innlandet som ligger i sone 1 og 3 er ikke egnet for annet enn grasproduksjon. Det blir derfor for grovmasket og unyansert å definere hele sone 1 og 3 som «Kornområde».

Husdyrprodusenter i sone 1 og 3 har blitt straffet økonomisk de siste jordbruksoppkjørene. Redusert arealtilskudd er en ting, men de økonomiske utslagene har økt i og med at driftstilskudd for mjølkeku og spesialisert storfekjøttproduksjon også er differensiert etter arealsoner. Det er mange husdyrprodusenter i sone 1 og 3 som har minst like store utfordringer både klimatisk og arronderingsmessig som en del av produsentene i arealsone 5.

Vi ser at mellom melkebruk i sone 3 og 5 med 150 tonn i kvote og 300 dekar jord og da gjerne med ulikt distriktstilskudd melk, skiller det godt over kr 100.000 i tilskudd. Dette oppleves ikke riktig for den som har gården sin i sone 1 eller 3 og kanskje ligger høyere over havet og har dårligere klimatiske eller andre dyrkingsmessige forhold enn gårder i sone 5.

Ut fra dette mener Innlandet Bondelag at en styrking av grovfôrbaserte produksjoner må skje i alle AK-soner, ikke bare i sone 5 og oppover. Det bør vurderes å gjeninnføre tilskudd til grovfôr i sone 1. Vi kan ikke øke forskjellen mellom tilskuddene i sone 1 og 3 og sone 5A og 5B. Den bør heller reduseres.

Denne problematikken gjør seg også gjeldende for Innovasjon Norges prioriteringer av investeringstilskudd. Det må være mulig for husdyrprodusenter å investere i driftsbygninger selv om du befinner deg i sone 1 eller 3 der det ikke er lønnsomt med korn dyrking og områdene har store utmarksressurser.

Det bør innføres et tak på AK-tilskudd for grovfôr på anslagsvis 1000 daa.

*Innlandet Bondelag mener en kraftig styrking av kornøkonomien nå er det viktigste tiltaket i kanaliseringspolitikken.*

### **Administrasjonens vurderinger mht videre framdrift:**

Administrasjonen i Trøndelag og Innlandet har diskutert saken, og foreslår at styrevedtak utformes i møtet. Vi mener at det kan være aktuelt å støtte seg på Næringspolitisk program og jobbe ut i fra det. Se sitater ovenfor og spesielt innledning på kapittel 2:

«Norges Bondelag vil ha en bærekraftig bruk av landets jordbruksressurser, og derfor arbeide for å styrke arbeidsdelinga i norsk jordbruk og legge til rette for optimal utnyttelse av de enkelte arealene. Kanaliseringspolitikken for landbruket innebærer målretta bruk av de økonomiske virkemidlene og tiltak som gir levende produksjonsmiljø i alle deler av landet.»

*En mulig vei å gå videre kan være følgende forslag til vedtak:*

I rapporten fra NIBIO som kartlegger arealer i Innlandet og i Trøndelag mht egnethet for tidlig bygg, sein hvete og grasarealer ser vi at dagens sonesystem er utfordrende mht til å nå målsettinger som er satt i NPP for å legge til rette for en optimal utnyttelse av arealene. Vi ønsker derfor en gjennomgang av virkemidlene i sone 1, 3, 4 og 5A, slik at vi får en mer målrettet bruk av virkemidlene innen disse sonene. Vi vil presisere at det er ikke ønske om en omfordeling innenfor disse sonene.

Forslag til vedtak fra AU i Innlandet Bondelag og AU i Trøndelag Bondelag som hadde et felles møte om saken 9. april 2021 ble lagt fram i styremøtet.

**Kort fra diskusjonen i fylkesstyret 12. april 2021:**

- Viktig ikke å gå for fort fram, sikre god forankring i organisasjonen, ha åpenhet om arbeidet, lokallagene må involveres så snart det er klart for det.
- Viktig at en publisering skjer rundt en «hel» rapport og at budskapet ved publisering er gjennomarbeidet.
- Det vil skapes forventninger til detaljer i kartene.
- Dette er en del av «grunnmuren i et større byggverk» som det vil ta tid å bygge, og vi er helt i starten med den første «klossen».



Kari Åker  
Fylkesleder



Erlend Fiskum  
nestleder

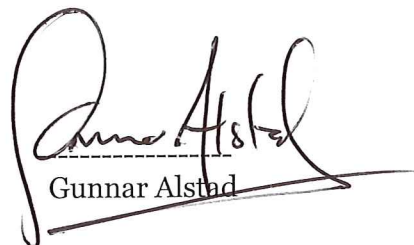
-----  
Annette Brede

-----  
Kari Toftaker



Bjørnar Schei

-----  
Eivind Såstad Mjøen



Gunnar Alstad



Tove Schult



Petter Harald Kimo



Inger Oldervik (1. vara)



Tilde Fagerstrand Heia (NTBK)